

6669

artea Legiunii "Hraughelul - Mitrail", Grom
por. "Prop. Nat." - Carova - centru

Biblioteca „Generația Nouă” № 8.

Memoriul Studentilor dela Galata către M. Sa Regele.

IAȘI, 1925.

Prețul 5 Lei.

Cuvânt lămuritor.

Printre măsurile luate de guvern pentru prigonirea mișcării naționale de apărare împotriva Jidanilor, a fost și aceea a arestării nedrepte a studenților Moța, Gârneață, Popescu și Mironovici, pe cari i-a ținut închiși 2 luni în temnița Galata de lângă Iași.

E proaspătă în amintirea tuturor lupta pe care acești studenți au trebuit s'o ducă cu guvernul și organele Justiției, pentru a-și câștiga Dreptatea lor: o grevă a foamei de 11 zile, în urma căreia au fost eliberați din închisoarea în care erau ținuți pentru a le distruge sănătatea și a le răpi forțele de luptă.

În cursul deținerii lor, acești studenți au înaintat un Memoriu M. S. Regelui, pentru a obține Dreptatea ce li-o refuzau guvernul și organele Justiției. Memoriul n'a ajuns însă la Maiestatea Sa! N'a ajuns tocmai din cauză că în el se arăta clar și precis întreaga problemă a „mișcării studențești”: **ce e lupta studenților; ce sunt represiunile guvernului; cari sunt perspectivele vii-**

torului; care e datoria celor ce străjuesc destinele nației românești.

*Pentru-că acesta e conținutul Memoriului studenților dela Galata, socotim că **Românii trebuie să-l cunoască cu toții**, și îl dăm astfel publicității, ca un document care oglindește problema de viață a nației noastre: **lupta de apărare împotriva Jidanilor.***

*Și avem nădejdea că, ajungând să cunoască adevărul, **Românii își vor înțelege datoria**: de a nu mai răbda nici o zi robia Diavolului ucigător de oameni.*

Maiestate!

Studenții mai jos semnați, aflându-ne în Inchisoarea Galata din Iași, arestați sub învinuirea imaginară de urzeli criminale, văzând nedreptatea, uneltirile și provocările la care suntem expuși încontinuu, atât noi cât și studențimea română, ne îndreptăm cuvântul nostru către Măria Ta,

De mai bine de doi ani, țara întreagă se găsește într'o continuă încordare, provocată de mișcarea națională a studențimii tuturor Universităților românești. Ea a însemnat glasul miilor de copii ai Românilor, cari se vedeau desmoșteniți în propria lor țară, de către un neam strein invadator. Ea eră glasul a 30.000 de tineri intelectuali, cari chemau pe conducătorii nației la cunoștința unei realități cumplite; ea eră strigătul de alarmă al nației însăși, care își vedea primejduită existența.

Mișcarea studențimii, ca ori-ce mișcare, a avut și ea părțile ei neplăcute multora, și în special autorităților și guvernului. Deoarece însă ea nu eră produsul voinței câtorva, ci manifestarea naturală a unui organism național bolnav, singura cale care ar fi putut înlătură a-

ceste manifestări, nu ar fi putut fi alta decât tratarea în mod sistematic a boalei care le producea. Înlăturând cauza, s'ar fi înlăturat efectul.

Dar guvernul nu a privit lucrurile în această lumină a logicei, ci a încercat, prin forță și teroare, să distrugă aceste manifestări naturale, fără a înlătura însă cauza lor. Această politică cu totul irațională, a dus la dureroasele rezultate de până acum, și *ar fi desigur cauza unor și mai grave conflicte în viitor*. Căci mișcarea națională a studențimii confundându-se cu interesele de viață ale națiunii noastre, *politica de înăbușire a mișcării însemnează: lupta guvernului cu nația*, la ale cărei interese a fost chemat să vegheze. *Așadar: în loc de a vindeca boala nației, guvernul a crezut de bine, pentru potolirea lucrurilor, să-și măsoare puterile cu nația însăși, crezând că o poate învinge, și că, învingând-o, ar ajunge la vre-un rezultat bun. Această luptă trebuie să înceteze, și nu poate înceta decât acordând nației libertatea nestânjenită de a-și apăra interesele, pe căile legale ce-i stau înaintea. Căci dacă lupta aceasta va continua, cum a început și se duce de doi ani de zile, — nația fiind silită a se apăra împotriva loviturilor guvernului ei, — sunt de neînlăturat desnodămintele cele mai dureroase,*

determinate de invincibile legi naturale. Căci *legea conservării ființei nației*, pretinde neapărat ca nația să iasă biruitoare din luptele ei cu cei cari îi compromit existența, — ori-ce jertfe ar cere această victorie, și peste ori-câte desnodăminte dureroase ar trebui să se treacă.

Urmând această politică greșită, de luptă cu nația, pentru înlăturarea mișcării naționale, guvernul a creiat următoarea situație în țară:

In trecutul apropiat: o încordare crescândă între nație și guvern, paralel cu o serie progresivă de protestări și reacțiuni, chiar violente, ale nației provocate și încălcate.

Cererile adresate în nenumărate rânduri Parlamentului și guvernului, pe căile cele mai pașnice, în cadrul legilor, au fost nesocotite și disprețuite cu o lipsă de tact, cu o lipsă de răspundere și cu o lipsă de înțelegere voită a situației care se creia. Glasul nostru limpede, care cerea dreptate pentru Neam, a fost luat în batjocură, apoi înăbușit cu forța brutală când își arătase indignarea. Politica guvernului de a stârpi efectele fără a se interesa de cauză, fu astfel inaugurată.

Nația însă, care are dreptul să trăiască, care nu poate să consimtă la moartea ei, și-a cerut cu mai multă putere drepturile. Cetățeni

din toate straturile societății, enervați de atitudinea indolentă a guvernului, au început a-și uni glasul cu acela al studențimii. Zadarnic! *Răspunsul guvernului a fost: înăsprirea sistemului teroarei, ilegalitățile, suspendarea celor mai elementare libertăți și provocările cele mai brutale.* Acum încep adevăratul calvar al studențimii luptătoare: am fost scoși din căminuri și cantine și aruncați pe drumuri; am fost eliminați; toate întrunirile noastre și ale cetățenilor, a căror libertate este garantată de Constituție, au fost oprite prin călcarea flagrantă a legii; armata ne bătea cu armele de cari ne slujiserăm noi și părinții nostri pentru făurirea victoriilor pe câmpiile de bătae; poliția își făcea un titlu de onoare și de merit din schingiuirea și prigonirea noastră (de exemplu studentul Manoliu dela Iași a murit în urma bătăilor primite la poliție și mulți alții au rămas cu sănătatea zdruncinată); bisericile ni-se închideau (cum s'a făcut cu Mitropolia din Iași, care a fost de două ori închisă studențimii care mergea să facă un parastas pentru colegii căzuți pe câmpul de onoare); însuși congresul profesorilor universitari a fost violentat și batjocorit de poliție, în toamna anului 1923, la Iași.

Paralel cu această persecuție și încordare crescândă, *izbucniră protestări și reacțiuni mai*

energice din corpul luptătorilor națiunii, ca un avertisment. Totuși, toate au fost în zadar. Guvernul ținea să-și continue și mai aprins lupta inaugurată împotriva mișcării naționale, iritat că nu o poate înăbuși mai repede.

După toate acestea, studențimea, văzând că toate cererile ei adresate conducătorilor țării fuseseră respinse și că nu mai poate nădăjdui nimic dela aceștia, — nu capitulă, ci își întoarse glasul către mulțimea cetățenilor, *către poporul românesc*, chemându-l la conștiința realității și la o luptă națională pașnică și constituțională, de izbânda căreia își văzù legată ultima nădejde de împlinire a idealului ei superior. Mișcarea luă astfel un nou avânt, și mai neplăcut guvernului, cadrul luptei studentești se lărgi, contopindu-se cu marea mișcare de apărare națională a întregului popor românesc.

Aceasta este faza de astăzi a mișcării.

*In prezent: Incordarea dintre nație și guvern a devenit și mai acută și îngrijorătoare. Guvernul, — văzând intinderea și întărirea mișcării pe care să străduise atâta timp s'o înăbușe, fără a isbuti, — a început să aplice, consecvent politicei sale inițiale, sistemul *exterminării radicale a mișcării naționale*, convins fiind că, de astădată cel puțin, va eși biruitor din lupta sa cu nația.*

S'a procedat și se procedează astfel la o serie întreagă de înscenări și provocări la adresa studențimii și a cetățenilor, pentru a-i scoate din răbdări, și pentru a da posibilitatea autorităților de a-i pune în fața baionetelor soldaților, sau între patru ziduri de temniță, sau în fața agenților de poliție turmentați de băutură.

Exemple: actuala noastră deținere în arest fără nici o vină, pe baza unei înscenări; sau exemplul bine cunoscut: în ziua de 30 Mai a. c., 60 studenți dela Iași au fost luați dela lucru și bătuți la tălpi în beciurile poliției, în văzul tuturor organelor polițienești, sub pretextul că ar fi „complotat“, ceea-ce s'a desmințit ulterior.

Toate aceste sisteme de provocare și reprimare n'au putut duce decât la desnodăminte fatale, dintre cari cel mai recent este „cazul Manciu“.

Pe lângă aceste atacuri directe, s'a pornit apoi o întreagă urgie de măsuri anticonstituționale, pentru înăbușirea oricărei propagande naționale, ca de pildă: oprirea studenților de a merge la sate pentru propovăduirea credințelor naționale, interzicerea întrunirilor, suspendarea ziarelor, confiscarea materialului de propagandă, iar acum mai în urmă aducerea în

Parlament a două proiecte de lege, făcute special pentru a stârpi ori-ce manifestare de mișcare și propagandă naționalistă creștină.

Politica irațională și funestă, de *luptă cu nația*, pe care a inaugurat-o guvernul încă de mai bine de 2 ani, este așadar azi în plină desfășurare și urcă repede spre culmea decisivă.

Maiestate!

Luptătorii mișcării naționale nu pot renunța la lupta lor, căci aceasta ar însemna renunțarea nației românești la viața și ființa sa, adică o lașă sinucidere. În felul cum se înfățișează azi mișcarea națională, ca o supremă încordare și luptă între națiune și guvern, perspectivele de viitor ale mișcării ne lasă să întrezărim inevitabile conflicte grave, cari ar aduce mari suferințe organismului național.

Aceste dureroase suferințe viitoare ale națiunii care e pusă sub oblăduirea Măriei Tale, pot fi evitate numai dacă guvernul părăsește politica sa irațională de împiedecare a liberei desfășurări a mișcării naționale în cadrele constituționale, adică dacă părăsește **politica luptei cu națiunea** care reacționează pentru a-și apăra existența.

Așadar: *caracterul pașnic al mișcării naționale e condiționat de libertatea ei.*

Proiectele de lege țariste, cu înființarea surghiunului, cu suprimarea libertăților cetățenești, apoi arestările ilegale, deținerea prelungită în închisori pe nedrept, bătaia și teroarea, înscenările de comploturi imaginare, și toate celelalte încercări de exterminare a mișcării naționale, — pe care le vedem desfășurându-se sub ochii noștri, neînfierate și neîmpiedecate de nimeni, — ne inspiră o profundă îngrijorare. Căci ne dăm seama că aceasta înseamnă că mișcarea națiunii va fi întovărășită de desnodăminte dureroase, pe cari noi nu le dorim.

De aceea, azi, în ceasul al unsprezecelea, în fața dureroasei răspântii care nu ne oferă decât două căi, cea a capitulării pierzătoare de neam, și cea a luptei cu grele jertfe și suferinți pentru Neamul românesc, — cuprinși de îngrijorare, conștienți că aceste jertfe și suferinți grele pot fi încă evitate, și doritori de a ni-se deschide o a treia cale de luptă, cu pace și liniște pentru țară, — ne îndreptăm către părintele nostru, primul Rege al tuturor Românilor, și aducând la picioarele Tronului nețarmuritul nostru devotament, cerem scutul și

sprijinul Măriei Tale pentru Nația românească și apărătorii ei.

IAȘI, în Inchisoarea Galata, la 29 Nov. 1924.

Ilie Gârneață

student în Drept, Iași;

Președintele „Asociației Studenților Creștini” din Iași;
ofițer de rezervă.

Ion I. Moța

student în Drept, Iași;

Președinte de onoare al Centrului Studențesc
„Petru Maior” din Cluj.

Teodosie Popescu

student-teolog, Cernăuți;

Președintele studențimii române din Cernăuți;
ofițer de rezervă.

Radu Mironovici

student-inginer, Iași;

Secretar General al societății academice „Avram
Iancu” din Iași;
ofițer de rezervă.

Studențimea română din toată țara
s'a afiliat la acest memoriu, însușindu și-l
și susținându-l atât în fața Maiestății Sale
Regelui cât și a Națiunii românești.